

Критерії оцінювання умов, перебігу та результатів навчання

Модифікація для загальної освіти

Концепція та рамки школи

Школа знає, куди хоче прямувати і успішно йде до своєї мети.

У цій області критерії акцентують на ясні правила та механізми, за допомогою яких керівництво школи управляє школою і які дозволяють ефективну організацію школи та її розвиток і забезпечують, що школа є безпечним, приємним та приязним місцем для ефективного навчання та особистісного розвитку учнів. Основою систематичного підвищення якості є чітка візія, концепція та формулювання цілей школи. Ключовою складовою цілей школи є шкільна навчальна програма, яка відповідає відповідним рамковим навчальним програмам та усім законодавчим актам, які стосуються освіти. Для систематичного розвитку якості освіти важливо, щоб керівництво школи, завдяки конструктивним відносинам та обговоренням із засновником школи, мало не лише розуміння засновником цих візій та цілей і необхідні умови для їх досягнення, а й щоб засновник ідентифікувався із реалістичною візією та стратегією школи, які співпадають із візією розвитку населеного пункту чи краю (області). Якісна школа є органічною складовою свого населеного пункту та регіону, активно залучена до життя населеного пункту.

Досягнути високої якості освіти складно без конструктивних взаємин із батьками учнів, оскільки щирі та конструктивні взаємовідносини із батьками є основою довіри. Якісна школа активно намагається, щоб батьки у найширшому обсязі вважали цілі школи своїми.

Якісне навчання неможливо надавати без того, щоб усі учні та усі учасники навчального процесу почувалися у школі безпечно. Якісна школа – це безпечне та відкрите місце приязне до потреб учнів, на які вони мають права, педагогів, керівництва та інших учасників навчального процесу, це місце, яке забезпечує відкриту та конструктивну комунікацію. Якісна школа має чіткі, зрозумілі для усіх правила та механізми організації своєї діяльності та вирішення проблем, активно застосовує профілактику усіх форм ризикової поведінки.

Школа має чітко сформульовану візію та реалістичну стратегію розвитку, яку педагоги поділяють і наповнюють

Відмінний рівень

Школа має ясно сформульовану, зрозумілу та реальну концепцію та стратегію свого розвитку, вони опрацьовані як самостійні документи. Вони визначають візію та цілі, ідентифікують умови, які необхідні для їхнього досягнення, пріоритети та кроки, які керівництво та педагоги планують здійснити для досягнення визначених цілей у відповідності до принципів освіти та підготовки учнів до майбутнього. Вони сформульовані на засадах відкритості до тенденцій в освіті, суспільстві та у відповідності до документів розвитку засновника. Стратегія у відповідній формі доступна батькам теперішніх і потенціальних учнів та іншим зацікавленим, школа активно обговорює стратегію з батьками, засновником та всіма ключовими учасниками освіти та намагається почути зворотній зв'язок. Керівництво та педагоги видимо ототожнюються зі стратегією і школа докладає максимальних зусиль, щоб стратегію вважали своєю і батьки та засновник також ідентифікувався із нею. Довготривала та середньотривала стратегія та концепція актуалізуються у відповідних інтервалах. Школа регулярно відстежує та збирає інформацію для свого подальшого спрямування (напр., правові зміни, тенденції в освіті, розвиток освітньої політики, соціоекономічні зміни в регіоні школи, демографічні дані та плани територіального розвитку регіону) і відображає їх в актуалізованій стратегії та концепції школи.

Очікуваний рівень

Школа має зрозумілу та реальну концепцію та стратегію свого розвитку, це можуть бути самостійні документи або складова ШНП. Визначає цілі та пріоритети а також кроки, які

керівництво та педагоги планують здійснити для досягнення визначених цілей у відповідності до принципів освіти та підготовки учнів до майбутнього. Вони не суперечать тенденціям в освіті, суспільстві, економіці, технологіях та із суспільним попитом, не суперечать *ані документам розвитку засновника*. Стратегія доступна батькам теперішніх та потенційних учнів, та іншим зацікавленим особам, *школа в стані обговорювати її з батьками учнів, засновником та усіма ключовими учасниками освіти та рефлексувати їхній зворотній зв'язок*. Керівництво та педагоги ототожнюються зі стратегією. Стратегія та концепція принаймні час від часу актуалізуються. Школа відстежує інформацію, яка важлива для її подальшого спрямування (напр., законодавчі зміни, тенденції в освіті, розвиток освітньої політики).

Рівень, який вимагає покращення

Школа має концепцію та стратегію свого розвитку, проте у них недостатньо зрозумілі цілі та ідентифікація умов, які необхідні для досягнення цих цілей, пріоритети та кроки, які керівництво та педагоги планують здійснити для досягнення визначених цілей у відповідності до принципів освіти і підготовкою учнів на майбутнє. *У своїй стратегії та концепції школа не приділяє достатньої уваги відповідності документам розвитку засновника*. Школа приділяє лише частково увагу тенденціям в освіті, суспільстві, економіці, технологіям та суспільному попиту. *Школа не комунікує активно про стратегію із батьками учнів, засновником та рештою ключових учасників навчання і не намагається активно отримати від них зворотній зв'язок*. Керівництво та педагоги не повністю ототожнюють себе зі стратегією та концепцією. Стратегія та концепція актуалізуються навмання, або у неприпустимих довгих інтервалах. Школа лише несистематично відстежує інформацію, яка необхідна для її подальшого спрямування (напр., законодавчі зміни, тенденції в освіті, розвиток освітньої політики), але не відображає їх у достатньому обсязі в актуалізації стратегії та концепції школи.

Незадовільний рівень

Школа немає реалістичної та актуалізованої концепції та стратегії свого розвитку, визначені цілі лише формальні, які не підгрунтовані реалістичним визначенням умов, що необхідні для їхнього досягнення, пріоритетів та кроків, які керівництво та педагоги планують здійснити для досягнення цих цілей у відповідності до принципів освіти та підготовки учнів до майбутнього. Школа не приділяє уваги відповідності *своїй стратегії та концепції документам розвитку засновника*, тенденціям в освіті, суспільстві та економіці. Школа не намагається комунікувати щодо стратегії із батьками дітей, засновником та іншими ключовими учасниками освіти, та не намагається отримати від них зворотній зв'язок. Школа лише несистематично відстежує інформацію необхідну для її подальшого спрямування (напр., законодавчі зміни, тенденції в освіті, розвиток освітньої політики).

Школа має шкільну навчальну програму (ШНП), яка виходить із візії та стратегії розвитку школи і відповідає освітнім документам (РамочнаНП); її цілі зрозумілі для педагогів та батьків

Відмінний рівень

ШНП є у відповідності до відповідної РНП та до усіх законодавчих актів, які стосуються освіти. ШНП є прозора та зрозуміла для педагогів та батьків. Педагоги ототожнюються та активно із нею працюють. ШНП – це відкритий документ, який продумано реагує на актуальні зміни, які виходять із потреб школи.

Очікуваний рівень

ШНП є у відповідності до відповідної РНП та до усіх законодавчих актів, які стосуються освіти (крім формальних недоліків, які не впливають на навчання). ШНП є прозора та зрозуміла для педагогів. Педагоги активно із нею працюють. ШНП відповідає актуальним потребам школи, при їхніх змінах школа реагує внесенням змін до ШНП.

Рівень, який вимагає покращення

ШНП є у відповідності до відповідної РНП та до усіх законодавчих актів, які стосуються освіти із дрібними недоліками, проте вони мають вплив на навчання. ШНП недостатньо прозора та зрозуміла, створена лише формально, більшість педагогів не ототожнюється та не працює із нею. Школа не реагує на зміни актуальних потреб освіти внесенням змін до ШНП,

Незадовільний рівень

Школа немає ШНП або має ШНП, яка не відповідає відповідній РНП та усім законодавчим актам (недоліки мають серйозний характер). ШНП непрозора і незрозуміла, педагоги не працюють із нею. ШНП не відображає актуальні потреби освіти.

Школа функціонує за ясними правилами, які забезпечують конструктивну комунікацію усіх учасників (керівництво, педагоги, батьки) та їхню участь у життєдіяльності школи

Відмінний рівень

Школа має чітко визначені ефективні правила та механізми щодо організації власної діяльності школи (шкільний статут/устав та інші внутрішні приписи), а це у відповідності до законодавчих актів та концепція та стратегії розвитку школи. Педагоги, батьки і засновник мають доступ, який забезпечений відповідною формою, до цих правил та визначених механізмів. Школа підтримує конструктивну комунікацію із педагогами та основними учасниками навчального процесу за межами школи (батьки, засновник) щодо правил, активно створює простір для того, щоб були усі були задіяні до створення і раціоналізації цих правил. Школа має чітко встановлений механізм передачі ідей та їхнє обговорення; педагоги, учні та *їхні батьки* знають про цей механізм.

Очікуваний рівень

Школа має ефективні правила та механізми щодо організації власної діяльності школи (шкільний статут/устав та інші внутрішні приписи), а це у відповідності до законодавчих актів. Педагоги, батьки і засновник мають доступ до цих правил та визначених механізмів. Школа у стані мозі комунікувати із педагогами та *головними учасниками поза школою (батьки, засновник)* щодо правил і обговорювати рефлексії їхніх ідей/думок щодо цих правил та механізмів. Школа реагує на ідеї/думки педагогів, батьків та засновника, механізм передачі та обговорення ідей/думок є дієвий.

Рівень, який вимагає покращення

Школа має визначені правила та механізми щодо організації власної діяльності школи (шкільний статут/устав та інші внутрішні приписи), проте із недоліками щодо відповідності до законодавчих актів або невідповідності до потреб освіти. Правила та механізми є неповними чи не повністю зрозумілими і не повністю доступними педагогам, *батькам та засновникові*, комунікації щодо них та з'ясуванню наскільки правила та механізми є зрозумілими приділяється випадкова увага. На ідеї/думки педагогів, батьків та засновника школа реагує несистематично та несистемно.

Незадовільний рівень

Школа немає визначені правила та механізми щодо організації власної діяльності школи (шкільний статут/устав та інші внутрішні приписи) у відповідності до законодавчих актів або ж ці правила та механізми виявилися неідеальними, проте школа не приділяє уваги їхньому покращенню. Школа не реагує необхідним чином на ідеї/думки педагогів, батьків чи засновника.

Школа – це привітне та безпечне місце для дітей, їхніх батьків та педагогів

Відмінний рівень

Школа активно створює для учнів, працівників і решти осіб, які мають право перебувати у

приміщенні школи, реальну фізичну та психічну безпеку, і це не лише через дотримання правових приписів, але й завдяки відображенню конкретних умов і середовища школи. Школа має розпрацьовану функціональну систему профілактики нещасних випадків, також періодично знайомить учнів із небезпечними ситуаціями. Школа реалізує ефективні заходи з профілактики усіх форм ризикової поведінки. Школа регулярно відстежують можливі прояви усіх форм ризикової поведінки, має чіткі правила дій у випадку ризикової поведінки і без зайвого відтермінування ефективно їх застосовує. Школа створює умови для психогігієни учнів і педагогів, здорового стилю життя і інші споріднені форми підтримки приємного та здорового середовища у школі.

Очікуваний рівень

Школа активно створює для учнів, працівників і решти осіб, які мають право перебувати у приміщенні школи, реальну фізичну та психічну безпеку, і це не лише через дотримання правових приписів, але й завдяки відображенню конкретних умов і середовища школи. Школа має розпрацьовану функціональну систему профілактики нещасних випадків, у межах якої знайомить учнів із небезпечними ситуаціями. Школа реалізує заходи з профілактики основних очікуваних форм ризикової поведінки. Оцінює сигнали основних очікуваних форм ризикової поведінки, має правила дій у випадку появи основних очікуваних форм ризикової поведінки, які застосовує при необхідності. Школа при потребі інформує батьків про можливі способи та прояви ризикової поведінки учнів. У школі немає бар'єрів для здорового стилю життя учнів і педагогів та психогігієни, середовище у школі є приємне для усіх учасників навчального процесу.

Рівень, який вимагає покращення

Школа створює для учнів, працівників і решти осіб, які мають право перебувати у приміщенні школи, реальну фізичну та психічну безпеку через дотримання правових приписів; відображення конкретних умов і середовища школи є швидше несистематичне. Профілактика нещасних випадків не є систематичною і школа не приділяє достатньої уваги освіті про безпеку травмування не лише серед учнів, але й серед педагогів та іншими працівниками школи. Реалізовані профілактичні заходи ризикової поведінки не охоплюють усі очікувані форми ризикової поведінки, є швидше випадковими, школа не відстежує регулярно можливі сигнали ризикової поведінки. Швидкості та ефективності вирішення не приділяється увага в організаційних документах школи. Школа створює недостатні умови для здорового стилю життя учнів та педагогів, психогігієні увага приділяється лише маргінально.

Незадовільний рівень

Школа не приділяє достатньої уваги щодо створення реальної фізичної та психічної безпеки учнів, працівників та інших осіб, які мають право перебувати у приміщенні школи, а це або через те, що не дотримують законодавчі акти, або недостатньо відображені конкретні ключові умови та середовище школи. Заходи профілактики нещасних випадків та профілактики усіх форм ризикової поведінки є лише формальними. У школи є суттєві перепони для здорового стилю життя педагогів та учнів та для психогігієни.

Школа співпрацює із зовнішніми партнерами

Відмінний рівень

Школа підтримує співдружність із населеним пунктом, або ж регіоном, у якому вона розташована. Дієво співпрацює із засновником. Активно використовує цілеспрямовану програму співпраці із іншими важливими партнерами (напр., дитячі садки, середні та загальноосвітні мистецькі школи). Школа у межах реальних можливостей активно співпрацює із релевантними партнерами з метою планування ШНП (напр., інші школи у ЧР чи за кордоном, осередки педагогічної освіти), вступає до програм обміну або спільних проєктів та ефективно використовує результати співпраці для покращення діяльності школи. Школа підтримує активне залучення учнів та педагогів до національних чи міжнародних

проектів.

Очікуваний рівень

Школа відображає у навчанні значення співдружності із населеним пунктом, або ж регіоном, у якому вона розташована. Активно намагається співпрацювати із засновником. Школа є відкрита для співпраці із іншими важливими партнерами (напр., дитячі садки, середні та загальноосвітні мистецькі школи). Школа не цурається співпраці із іншими школами і приязно ставиться до співпраці із осередками педагогічної освіти. У межах реальних можливостей налагоджує партнерство із іншими школами дома чи за кордоном, вступає до програм обміну або спільних проектів та використовує результати співпраці для покращення діяльності власної школи. Школа не створює перепон для активного залучення учнів та педагогів до національних чи міжнародних проектів.

Рівень, який вимагає покращення

Підтримка співдружності із населеним пунктом, або ж регіоном, у якому розташована школа, є швидше випадковою, у практичній діяльності це не проявляється як сфера активного інтересу школи. Школа не прагне активно співпрацювати із засновником та іншими важливими професійними та соціальними партнерами. Школа цілеспрямовано не звертається до релевантних партнерів, які забезпечують розвиток практичних навиків учнів із реалістичними пропозиціями програм співпраці, та не шукає співпраці на основі їхніх пропозицій. Школа тримає відступ щодо співпраці із іншими школами та осередками педагогічної освіти. Школа не приділяє уваги налагодженню партнерства із іншими школами дома або за кордоном, співпраці у програмах обміну або спільних проектах, або ж лише випадково, та не використовує результати співпраці для покращення якості власної діяльності. Школа не підтримує активне залучення учнів та педагогів до національних та міжнародних проектів.

Незадовільний рівень

Школа не підтримує співдружність із населеним пунктом, або ж регіоном, у якому розташована школа. Не приділяє уваги співпраці зі засновником, важливими професійними та соціальними партнерами, та релевантними партнерами, які забезпечують розвиток практичних навиків учнів. Школа не є приязною щодо співпраці із іншими школами та педагогічними осередками та не підтримує залучення педагогів та учнів, або груп учнів до програм обміну, до спільних проектів з іншими школами та інституціями.

Педагогічне ведення¹ школи

Директор якісної школи є лідерською особистістю педагогічного процесу.

Критерії у цій області акцентують на веденні школи. Саме підхід ведення школи, в області керівництва педагогічними процесами, є ключовим для якості освіти, яку надає школа. Наголос на усіх трьох основних видах діяльності: реалізація заходів та їхнє управління, моніторинг та оцінювання і подальше прийняття рішень. Невід'ємною складовою педагогічного ведення є її створення здорового клімату школи, забезпечення і розвиток якісного педагогічного колективу, але її забезпечення матеріальних умов для навчання. Необхідною передумовою педагогічного ведення школи є особистий професійний розвиток представників керівництва школи.

Керівництво школи активно керує, регулярно моніторить і оцінює роботу школи та приймає дієві заходи

Відмінний рівень

Керівництво школи активно керує педагогічними процесами на рівні школи. Заохочує педагогічний розвиток школи відповідно до концепції розвитку школи. Систематично оцінює ситуацію в усіх важливих сферах педагогічного процесу (навчання), але й в області управління школою. Система автоеволюції школи продумана. Процеси управління і оцінювання здійснюються ефективно таким чином, щоб створювали умови для підвищення якості освіти кожного учня. Оцінюється й дієвість заходів, які впроваджені, для покращення ситуації. При управлінні керівництво школи респектує усі релевантні законодавчі акти.

Очікуваний рівень

Керівництво школи керує педагогічними процесами на рівні школи. Забезпечує педагогічний розвиток школи відповідно до концепції розвитку школи. Систематично оцінює ситуацію в усіх важливих сферах педагогічного процесу (навчання). Керівництво школи здійснює систему автоеволюції школи та намагається використовувати отриману інформацію. Процеси управління і оцінювання здійснюються з метою створити умови для підвищення якості освіти кожного учня. Одночасно відстежується й дієвість впроваджених заходів для покращення ситуації. При управлінні керівництво школи респектує більшість релевантних законодавчих актів, але виявлені дрібні недоліки не мають впливу на навчання.

Рівень, який вимагає покращення

Керівництво школи керує педагогічними процесами на рівні школи лише у вигляді реакції на проблеми, які виникли. Забезпечує педагогічний розвиток школи відповідно до концепції розвитку школи у недостатньому обсязі. У деяких важливих сферах педагогічного процесу (навчання) оцінює ситуацію несистематично. Система автоеволюції школи існує, але потім її результати не достатньо опрацьовуються. Процеси управління та оцінювання здійснюються частково і лише із частковим впливом на можливість підвищення якості освіти кожного учня. Дієвість впроваджених заходів для покращення ситуації не відстежується. При управлінні керівництво школи респектує більшість релевантних законодавчих актів, але виявлені дрібні недоліки мають вплив на навчання.

Незадовільний рівень

Керівництво школи керує педагогічними процесами на рівні школи лише у невеликому обсязі або взагалі не керує. Не забезпечує педагогічний розвиток школи. Оцінює ситуацію лише у деяких сферах педагогічних процесів (навчання) і несистематично. Не існує системи автоеволюції школи. Процеси управління та оцінювання не здійснюються у достатньому обсязі і без можливого впливу на підвищення якості освіти кожного учня. Не впроваджуються заходи для покращення ситуації. При управлінні керівництво школи не респектує усі релевантні законодавчі акти, виявлені серйозні недоліки мають вплив на

¹ Ведення в розумінні лідерства – «leadership».

навчання.

Керівництво школи активно формує здоровий клімат школи – турбується про стосунки між педагогами, дітьми і їхніми батьками та взаємну співпрацю усіх учасників

Відмінний рівень

Керівництво школи активно формує позитивний клімат школи, який сприяє навчанню кожного учня. Безпосереднє середовище школи, чистота та естетичний вигляд внутрішнього простору і довкілля сприяють позитивному клімату. Позитивний клімат школи проявляється у добрих просоціальних взаємовідносинах між педагогами, між педагогами та учнями, між учнями навзаєм та *між батьками та керівництвом школи і педагогами*. Учні школи мають респект та дотримуються правил, у формулюванні яких вони мають право брати участь. Педагоги активно сприяють розвитку школи. Керівництво школи формує ефективні умови для розвитку педагогічної співпраці між педагогами та упродовж року створює достатньо можливостей для взаємної співпраці педагогів та батьків. Інструменти для відстеження та оцінювання клімату школи дієво використовуються таким чином, щоб сприяли покращенню клімату школи.

Очікуваний рівень

Керівництво школи позитивно впливає на клімат школи, який сприяє навчанню кожного учня. Безпосереднє середовище школи, чистота та естетичний вигляд внутрішнього простору і довкілля сприяють позитивному клімату. Позитивний клімат школи підтримує добрі просоціальні взаємовідносини між педагогами, між педагогами та учнями, між учнями навзаєм та *між батьками та керівництвом школи і педагогами*. Учні школи мають респект та дотримуються правил, при створенні яких вони мають право висловлювати свої думки. Більшість педагогів активно задіяна у розвитку школи. Керівництво школи формує умови для розвитку педагогічної співпраці між педагогами та упродовж року створює можливості для взаємної співпраці педагогів та батьків. Інструменти для відстеження та оцінювання клімату школи використовуються з метою покращення клімату школи.

Рівень, який вимагає покращення

Керівництво школи не приділяє належної уваги позитивному клімату школи, який сприяє навчанню кожного учня. Безпосереднє середовище школи, чистота та естетичний вигляд внутрішнього простору і довкілля у деяких аспектах перешкоджають позитивному клімату. Клімат школи проявляється у не надто добрих просоціальних взаємовідносинах між педагогами, між педагогами та учнями, між учнями навзаєм та *між батьками та керівництвом школи і педагогами*. Учні школи не завжди мають достатній рівень респекту, дотримуються правил лише в обмеженому обсязі, не мають можливості бути задіяними при створенні цих правил. Лише мала кількість педагогів активно задіяна у розвитку школи. Керівництво школи не приділяє уваги розвитку педагогічної співпраці між педагогами та взаємної співпраці між педагогами та батьками. Інструменти для відстеження та оцінювання клімату школи використовуються у виняткових випадках (не регулярно).

Незадовільний рівень

Керівництво школи не приділяє уваги клімату школи. Безпосереднє середовище школи, чистота та естетичний вигляд внутрішнього простору і довкілля суттєво перешкоджають позитивному клімату. Просоціальні взаємовідносини між педагогами, між педагогами та учнями, між учнями навзаєм та *між батьками та керівництвом школи і педагогами* вимагають суттєвого покращення. Учні школи мало респектують і вони часто не дотримуються правил; із правилами вони ототожнюються лише мінімально і не беруть участь у їхньому створенні. Керівництво школи негативно впливає на розвиток педагогічної співпраці між педагогами, не створює можливостей для взаємної співпраці між педагогами та батьками. Інструменти для відстеження та оцінювання клімату школи не використовуються.

Керівництво школи свідомо турбується про забезпечення необхідних потреб кожного педагога і його професійний розвиток, створює умови для обміну педагогічним досвідом з іншими школами та дієво підтримує вчителів-початківців

Відмінний рівень

Керівництво школи здійснює систематичне оцінювання роботи педагогів і надає їм регулярний зворотній зв'язок щодо їхньої праці. На основі оцінювання, спільно із педагогами, керівництво школи планує їхній подальший розвиток. Керівництво школи успішно мотивує педагогів до самооцінювання та до взаємного надання корисних рефлексій. Керівництво активно та ефективно заохочує професійний розвиток педагогів за допомогою різноманітних ефективних форм та створює умови для їхньої реалізації. Школа цілеспрямовано підтримує розвиток педагогічних здібностей вчителів-початківців, для яких має розпрацьовану дієву адаптаційну програму.

Очікуваний рівень

Керівництво школи здійснює оцінювання роботи педагогів і надає їм корисний зворотній зв'язок щодо їхньої праці. Спільно із педагогами керівництво школи планує їхній подальший розвиток. Керівництво школи успішно підтримує самооцінювання педагогів та взаємне надання рефлексій між педагогами. Керівництво підтримує професійний розвиток педагогів за допомогою різноманітних ефективних форм та створює умови для їхньої реалізації. Школа підтримує розвиток педагогічних здібностей вчителів-початківців.

Рівень, який вимагає покращення

Керівництво школи оцінює роботу педагогів нерегулярно і лише в обмеженому обсязі, зворотній зв'язок педагогам не достатньо використовується. Керівництво школи приділяє мало уваги подальшому розвитку педагогів. Керівництво школи приділяє лише назначну увагу підтримці самооцінювання та взаємного оцінювання між педагогами. Керівництво проявляє малу підтримку професійному розвитку педагогів. Школа не формує достатніх умов для розвитку педагогічних здібностей вчителів-початківців.

Незадовільний рівень

Керівництво школи оцінює роботу педагогів лише винятково, зворотній зв'язок педагогам використовується мінімально. Керівництво школи не приділяє уваги подальшому розвитку педагогів. Керівництво школи створює погіршені умови для розвитку самооцінювання та взаємного оцінювання між педагогами. Для професійного розвитку педагогів не створюються необхідні умови. Школа не створює умов для розвитку педагогічних здібностей вчителів-початківців.

Керівництво школи намагається забезпечити опимальні матеріальні умови для навчання та турбується про їхнє цільове використання

Відмінний рівень

Керівництво школи систематично оцінює стан матеріальних умов для навчання. У відповідності до концепції розвитку школи та у *співпраці зі засновником* активно забезпечує такий стан матеріальних умов, який забезпечить освіту кожному учневі у відповідності до його індивідуальних освітніх потреб. Керівництво школи активно намагається утримати добрий технічний стан школи, матеріальні умови навчання та їхнє регулярне покращення.

Очікуваний рівень

Керівництво школи оцінює стан матеріальних умов для навчання. У відповідності до концепції розвитку школи та у *співпраці зі засновником* намагається забезпечити такий стан матеріальних умов, який забезпечить освіту кожному учневі у відповідності до його індивідуальних освітніх потреб. Керівництво школи намагається утримати добрий технічний стан школи та матеріальні умови навчання.

Рівень, який вимагає покращення

Керівництво школи оцінює стан матеріальних умов для навчання лише навання або частково. Школа лише у деяких областях забезпечує матеріальні потреби, які дозволяють освіту кожному учневі у відповідності до його індивідуальних освітніх потреб. Керівництву школи не вдається утримувати у повному обсязі технічний стан школи, матеріальні умови лише частково відповідають потребам навчання.

Незадовільний рівень

Керівництво школи не оцінює стан матеріальних умов для навчання, керівництву довготривало не вдається забезпечити матеріальні потреби, які забезпечують освіту кожному учневі у відповідності до його індивідуальних освітніх потреб. Технічний стан школи та матеріальні умови не відповідають потребам навчання.

Керівництво школи приділяє увагу особистому професійному розвитку**Відмінний рівень**

Керівництво школи має план особистого менеджерського та педагогічного розвитку, який довготривало реалізує і який ефективно впливає на якість управління школою. Його складовою є діяльність, яка пов'язана із обміном досвіду з іншими школами схожого типу.

Очікуваний рівень

Керівництво школи має план особистого менеджерського та педагогічного розвитку, який довготривало реалізує. У межах можливості реалізує діяльність, яка пов'язана із обміном досвіду з іншими школами схожого типу.

Рівень, який вимагає покращення

Керівництво школи нерегулярно здійснює щось, що сприяє його професійному розвитку, проте це не покриває у потрібному обсязі область менеджерського та педагогічного ведення. Лише частково приділяє увагу обміну досвідом з іншими школами схожого типу, діяльність такого типу здійснюється несистематично.

Незадовільний рівень

Керівництво школи професійно розвивається лише навання або взагалі не розвивається. Не робить нічого, що пов'язано із обміном досвіду з іншими школами схожого типу.

Якість педагогічного колективу

Якісну школу формують якісні педагоги.

Якісна освіта відбувається, передусім, при контакті учнів із педагогами. Ядром якісної школи є якісні педагоги – кваліфіковані, професійно здатні, які ставляться до учнів із повагою, приязні, фахівці; які підтримують розвиток відповідальності в учнів, які усвідомлюють особисту відповідальність, відкриті для обміну досвідом, конструктивно співпрацюють із колегами та які регулярно розвивають власну освіту, світогляд та здібності.

Педагоги – кваліфіковані для виконання цієї праці та фахово здатні й професійно підходять до своєї роботи

Відмінний рівень

Педагоги відповідають вимогам щодо професійної кваліфікації відповідно до закону; свою професійність, так само як і решту законних вимог, можуть підтвердити відповідними документами. Із доступних документів та з індивідуальних виступів педагогів видно, що свою фаховість вони активно використовують для виконання якісної роботи із учнями. Ставляться до своєї роботи професійно, здатні вести із учнями та *їхніми батьками* довготривалий та конструктивний діалог.

Очікуваний рівень

Педагоги відповідають вимогам щодо професійної кваліфікації відповідно до закону, або навчаються або відповідають винятку, який дозволяє закон (вік та стаж); свою професійність, так само як і решту законних вимог, можуть підтвердити відповідними документами. Із доступних документів та з індивідуальних виступів педагогів видно, що свою фаховість вони вважають важливою передумовою для виконання якісної роботи із учнями. Ставляться до своєї роботи професійно, здатні вести із учнями та *їхніми батьками* конструктивний діалог.

Рівень, який вимагає покращення

Деякі педагоги не відповідають вимогам щодо професійної кваліфікації відповідно до закону, не навчаються або не відповідають винятку, який дозволяє закон (вік та стаж); ті педагоги, які відповідають фаховій кваліфікації, можуть її підтвердити, так само як і решту законних вимог, відповідними документами. Не усі педагоги, із їхніх індивідуальних виступів та доступних документів, вважають фаховість важливою передумовою для виконання якісної роботи із учнями. Деякі педагоги не ставляться до своєї роботи професійно (працюють навмання та непрофесійно) або не здатні вести із учнями та *їхніми батьками* конструктивний діалог.

Незадовільний рівень

Більшість педагогів не відповідають вимогам щодо професійної кваліфікації відповідно до закону або інших законних вимог, або ж не можуть ці вимоги підтвердити необхідними документами. Більшість педагогів, із їхніх індивідуальних виступів та доступних документів, не вважають фаховість важливою передумовою для виконання якісної роботи із учнями. Педагоги ставляться до своєї роботи навмання та непрофесійно, часто не здатні вести із учнями та *їхніми батьками* конструктивний діалог.

Педагоги при комунікації із дітьми, батьками та колегами послідовно спілкуються привітно та з респектом

Відмінний рівень

Педагоги спілкуються із учнями ввічливо та дружньо. Професійно реагують на соціальні, емоційні, когнітивні та фізичні потреби окремих учнів. Прислухаються до учнів та проявляють доброзичливість, інтерес та повагу до кожного учня. Педагоги поводяться із *батьками учнів*, колегами та *іншими членами громади* із респектом. Своєю власною

поведінкою моделюють та підтримують просоціальну поведінку.

Очікуваний рівень

Педагоги спілкуються із учнями ввічливо. Професійно реагують на соціальні, емоційні, когнітивні та фізичні потреби окремих учнів. Прислухаються до учнів та проявляють повагу до кожного учня. Педагоги поводяться із *батьками учнів*, колегами та *іншими членами громади* із респектом. Більшість педагогів власною поведінкою моделюють та підтримують просоціальну поведінку.

Рівень, який вимагає покращення

Педагоги не завжди спілкуються із учнями ввічливо. У деяких випадках не реагують делікатно на соціальні, емоційні, когнітивні та фізичні потреби окремих учнів. До учнів прислухаються, але проявляють повагу лише до деяких учнів або лише у деяких ситуаціях. Крім винятків, педагоги поводяться із *батьками учнів*, колегами та *іншими членами громади* із респектом. Лише менша частина педагогів власною поведінкою моделює та підтримує просоціальну поведінку.

Незадовільний рівень

Педагоги у багатьох випадках не спілкуються із учнями ввічливо. У низці випадків не реагують делікатно на соціальні, емоційні, когнітивні та фізичні потреби окремих учнів. До учнів прислухаються лише мінімально і повагу до них швидше не проявляють. У низці випадків педагоги поводяться із *батьками учнів*, колегами та *іншими членами громади* без респекту. Педагоги власною поведінкою не стимулюють розвиток просоціальної поведінки.

Педагоги активно співпрацюють та взаємно підтримуються та надають зворотній зв'язок

Відмінний рівень

Педагоги між собою формують, підтримують та утримують колегіальні взаємини та взаємоповагу. Довготривало активно співпрацюють, ефективно діляться знаннями, використовують і форми взаємних госпітацій (відкриті уроки – ред.) з метою покращити якість освіти, яка надається. Проблеми, які виникають систематично вирішуються, командна співпраця є ефективною.

Очікуваний рівень

Педагоги між собою, у більшості випадків, формують, підтримують та утримують колегіальні взаємини та взаємоповагу. Активно співпрацюють, ефективно діляться знаннями, використовують і форми взаємних госпітацій з метою покращити якість освіти, яка надається. Проблеми, які виникають вирішуються, командна співпраця є ефективною.

Рівень, який вимагає покращення

Лише менша частина педагогів між собою формує, підтримує та утримує колегіальні взаємини та взаємоповагу й активно співпрацює. Педагоги діляться знаннями лише навмання, взаємні госпітації – одиничні, співпраця має обмежений вплив на покращення якості освіти, яка надається. Проблеми, які виникають, вирішуються не завжди доречним способом, командна співпраця охоплює лише частину педагогів і не завжди є ефективною.

Незадовільний рівень

Педагоги між собою формують та утримують швидше формальні взаємини, у багатьох випадках не проявляють взаємоповагу. Педагоги співпрацюють та діляться знаннями лише формально та цілеспрямовано; не використовують форми взаємних госпітацій, їхня співпраця не сприяє покращенню якості освіти, яка надається. Більшість педагогів не працює в команді, проблеми, які виникають, у багатьох не вирішуються.

Педагоги підтримують розвиток демократичних цінностей та громадянської заангажованості

Відмінний рівень

Педагоги підтримують розвиток демократичних цінностей та громадянських компетенцій учнів за допомогою залучення їх до прийняття рішень про речі, які їх, учнів, стосуються, та надають їм можливість висловити власну думку. Своїм підходом до учнів педагоги систематично підтримують розвиток їхньої відповідальності, самостійності та самоконтролю. Педагоги проявляють демократичні переконання своєю власною поведінкою.

Очікуваний рівень

Педагоги намагаються розвивати демократичні цінності та громадянські компетенції учнів за допомогою пошуку та випробовування нових шляхів, як залучити учнів до прийняття рішень про речі, які їх, учнів, стосуються, і як їм надати можливість висловити власну думку. Своїм підходом до учнів педагоги підтримують розвиток їхньої відповідальності, самостійності та самоконтролю. Педагоги проявляють демократичні переконання своєю власною поведінкою.

Рівень, який вимагає покращення

Лише частина педагогів намагається розвивати демократичні цінності та громадянські компетенції учнів, але навмання та вибірково шукаються шляхи, як залучити учнів до прийняття рішень про речі, які їх, учнів, стосуються, і як їм надати можливість висловити власну думку, хоча б формально. У деяких ситуаціях своїм підходом до учнів педагоги обмежують розвиток відповідальності, самостійності та самоконтролю учнів. В окремих випадках педагоги проявляють недемократичні погляди та переконання.

Незадовільний рівень

Лише деякі педагоги приділяють увагу важливості розвитку демократичних цінностей та громадянських компетенцій учнів, але їхні намагання несистематичні, не знають шляхів, як залучити учнів до прийняття рішень про речі, які їх, учнів, стосуються, і як їм надати можливість висловити власну думку. Педагоги своїм підходом до учнів швидше обмежують та не дозволяють розвиток відповідальності, самостійності та самоконтролю учнів. Педагоги проявляють недемократичні погляди та переконання.

Педагоги активно співпрацюють на особистому професійному розвитку

Відмінний рівень

Педагоги регулярно оцінюють свою роботу. Вони активно підходять до свого професійного розвитку. Регулярно беруть участь у курсах та семінарах для доповнення своєї освіти та професійних здібностей. Цілеспрямовано використовують й самоосвіту та різноманітні ефективні форми передачі досвіду. Цікавляться новими тенденціями й отримані знання ефективно застосовують при викладанні.

Очікуваний рівень

Педагоги оцінюють свою роботу, проте нерегулярно або за вказівкою керівництва школи. Більшість педагогів активно підходить до свого професійного розвитку. За рекомендацією керівництва школа або ж з власної ініціативи беруть участь у курсах та семінарах для доповнення своєї освіти та професійних здібностей. Більшість педагогів використовує й самоосвіту та різноманітні ефективні форми передачі досвіду. Цікавляться новими тенденціями й отримані знання намагаються застосувати при викладанні.

Рівень, який вимагає покращення

Педагоги оцінюють свою роботу лише в окремих випадках. Педагоги швидше пасивні щодо свого професійного розвитку. Лише частина педагогів за рекомендацією керівництва школа чи в одиничних випадках із власної ініціативи беруть участь у курсах та семінарах для доповнення своєї освіти та професійних здібностей. Лише мала частина педагогів

використовує самоосвіту, ефективні форми передачі досвіду переважно не використовує. Лише окремі педагоги цікавляться новими тенденціями й отримані знання намагаються застосувати при викладанні.

Незадовільний рівень

Більшість педагогів не оцінює свою роботу. Педагоги швидше пасивні щодо свого професійного розвитку. Лише в одиничних випадках та за прямою вказівкою керівництва школи беруть участь у курсах та семінарах для доповнення своєї освіти та професійних здібностей. Лише час від часу педагоги використовують самоосвіту та різні форми передачі досвіду. Педагоги не цікавляться новими тенденціями, при навчанні застосовують лише традиційні знання, свої викладацькі підходи не інують.

Навчання

Якісне навчання, яке спрямоване на добрі результати навчання усіх учнів є основою якісної школи.

Змістом наповнення критеріїв в області «навчання» є імплементація принципів навчання, які у максимально можливому обсязі пристосовують вибір навчальних цілей, засобів та методів до індивідуальних здібностей учнів та ведуть до гармонійного розвитку знань, навиків та переконань учнів на основі критичного самооцінювання, яке пристосоване до віку учнів. Основною передумовою для реалізації такого навчання є переконання педагогів про можливість особистісного розвитку та розвитку знань кожного учня, незважаючи на його, учня, актуальну позицію на шляху до освітніх цілей. Ключовим засобом у формуванні ставлення учнів до навчання є пояснення взаємовідношення навчального матеріалу із реальними ситуаціями зі щоденного життя та у максимально можливому та відповідному обсязі залученні таких навчальних ситуацій та завдань, у яких учні, відповідно до свого розвитку, самі розпізнають та використовують такі ситуації.

Педагоги систематично обдумують та готують навчання у відповідності до знань, навиків та поглядів, які відповідають цілям освітніх документів школи та індивідуальним потребам учнів

Відмінний рівень

Навчання є продуманим та здійснюється у відповідності до освітніх документів, на основі знань та досвіду учнів, які вони мають тепер, з урахуванням їхніх специфічних потреб. Педагоги систематично формують в учнів мотивацію до навчання, розвивають усі складові освітніх цілей та заохочують учнів до критичного мислення. Перед учнями ставлять пристосовані та зрозумілі вимоги, знайомлять учнів із освітніми цілями та ведуть їх до власного оцінювання наскільки їм, учням, вдалося досягнути ці цілі.

Очікуваний рівень

Навчання здійснюється у відповідності до освітніх документів, на основі знань та досвіду учнів, які вони мають тепер, з урахуванням їхніх специфічних потреб. Педагоги намагаються посилити в учнів мотивацію до навчання, намагаються розвивати усі складові освітніх цілей та заохочувати учнів до критичного мислення. Перед учнями ставлять пристосовані та зрозумілі вимоги, знайомлять учнів із освітніми цілями та обговорюють як досягти цих цілей.

Рівень, який вимагає покращення

Навчання здійснюється не завжди у відповідності до освітніх документів, деякі педагоги при підготовці до навчання не відштовхуються від знань та досвіду учнів, які вони мають тепер, не враховують специфічні потреби учнів. Педагоги не намагаються посилити в учнів систематичну мотивацію до навчання, освітні цілі переважно спрямовані на досягнення фактологічних цілей, заохочення учнів до критичного мислення одиничне. Педагоги перед учнями ставлять вимоги у відповідності до освітніх цілей, розуміння вимог, які ставляться перед учнями не завжди зрозуміла. Учні не завжди ознайомлені із освітніми цілями.

Незадовільний рівень

Навчання не здійснюється у відповідності до освітніх документів, більшість педагогів при підготовці до навчання не відштовхується від знань та досвіду учнів, які вони мають тепер, та не враховує специфічні потреби учнів. Педагоги не мотивують учнів до навчання цілеспрямовано, при навчанні обмежуються лише фактологічними цілями, при навчанні практично немає заохочення учнів до критичного мислення. Вимоги, які ставляться перед учнями не завжди пристосовані для учнів і не завжди ясно та послідовно сформульовані. Учні не ознайомлені із освітніми цілями.

Педагоги використовують широкий спектр навчально-виховних стратегій для досягнення цілей

Відмінний рівень

Педагоги вибирають форми та методи навчання так, щоб вони відповідали визначеним цілям навчання, та формують позитивний клімат у класі, який сприяє навчанню. Навчання є зрозуміле учням і добре організаційно забезпечено. Під час навчання цілеспрямовано представлено різні методи та форми (напр., індивідуальна робота учнів, співпраця учнів у менших групах, спільна – фронтальна робота цілого класу). Педагоги пропонують учням види роботи, які підтримують відкриття, експерименти, постановку запитань, творчість, автономію та ініціативу кожного учня. Ведуть учнів до розуміння взаємозв'язку того, що вони навчилися у школі із щоденними реальними ситуаціями. Тривало розвивають здібності учнів цілеспрямовано використовувати різні джерела інформації та навички, які потрібні для успішного влаштування у сучасному суспільстві.

Очікуваний рівень

Педагоги намагаються вибирають форми та методи навчання так, щоб вони відповідали визначеним цілям навчання, та формують позитивний клімат у класі, який сприяє навчанню. Навчання є зрозуміле учням і добре організаційно забезпечено. Під час навчання представлено різні методи та форми (напр., індивідуальна робота учнів, співпраця учнів у менших групах, спільна – фронтальна робота цілого класу), причому майже завжди успішно та цілеспрямовано. Педагоги намагаються запропонувати учням види роботи, які підтримують відкриття, експерименти, постановку запитань, творчість, автономію та ініціативу кожного учня. Звертають увагу учнів на взаємозв'язки того, що вони навчилися у школі із щоденними реальними ситуаціями. Розвивають здібності учнів цілеспрямовано використовувати різні джерела інформації та навички, які потрібні для успішного влаштування у сучасному суспільстві.

Рівень, який вимагає покращення

Форми та методи навчання не завжди вибираються так, щоб вони відповідали визначеним цілям навчання, лише частина педагогів намагається створити позитивний клімат у класі, який сприяє навчанню. Навчання не завжди достатньо продумане та зрозуміле учням. Не всі педагоги намагаються використовувати різні методи та форми під час навчання (напр., індивідуальна робота учнів, співпраця учнів у менших групах, спільна – фронтальна робота цілого класу), а коли й використовують, то часто це не цілеспрямовано. Види роботи, які підтримують відкриття, експерименти, постановку запитань, творчість, автономію та ініціативу кожного учня застосовуються педагогами у недостатньому обсязі, або недоречно. Педагоги в одиничних випадках звертають увагу учнів на взаємозв'язки між тим, що вони навчилися у школі із щоденними реальними ситуаціями. Лише навчання і не завжди цілеспрямовано та ефективно розвиваються здібності учнів цілеспрямовано використовувати різні джерела інформації та навички, які потрібні для успішного влаштування у сучасному суспільстві.

Незадовільний рівень

Форми та методи навчання у більшості випадків не відповідають освітнім цілям, педагоги лише у виняткових випадках докладаються зусиль, щоб підсилити позитивний клімат у класі, який сприяє навчанню. У більшості педагогів навчання не продумане та не зрозуміле учням – однотипне і/або погано організаційно забезпечено. Методи та форми під час навчання вибрані навмання, нецілеспрямовано, без взаємозв'язку із освітніми цілями, учні не мають достатньо можливостей для власної активної роботи. Учням не пропонуються види роботи, які підтримують відкриття, експерименти, постановку запитань, творчість, автономію та ініціативу кожного учня. Педагоги не звертають увагу учнів на взаємозв'язки між тим, що вони навчилися у школі із щоденними реальними ситуаціями. Майже або взагалі не відбувається розвитку здібностей учнів цілеспрямовано використовувати різні джерела

інформації та навички, які потрібні для успішного влаштування у сучасному суспільстві.

Педагоги систематично відстежують прогрес у навчанні кожного учня і при плануванні та здійсненні навчання враховують індивідуальні потреби учнів

Відмінний рівень

Педагоги систематично відстежують та відображають розвиток, процеси навчання та результати навчання кожного учня і регулярно надають учням ефективний зворотній зв'язок щодо їхньої роботи. Для подальшого прогресу в навчанні учням пропонують види роботи, які відповідають розвитку учнів у майбутньому. Педагоги спрямовують учнів до того, щоб вони встановлювали собі освітні цілі, формулювати очікування від власної роботи і у взаємозв'язку із цими цілями та очікуваннями здійснювали самооцінювання та взаємне оцінювання.

Очікуваний рівень

Педагоги відстежують та відображають розвиток, процеси навчання та результати навчання кожного учня і надають учням зворотній зв'язок щодо їхньої роботи. Видно зусилля педагогів диференціювати навчання хоча б частково. Педагоги визначають учням освітні цілі та формують очікування від їхньої роботи і у взаємозв'язку із цими цілями та очікуваннями розвивають вміння учнів здійснювати самооцінювання та взаємне оцінювання.

Рівень, який вимагає покращення

Педагоги хоча й відстежують розвиток, процеси навчання та результати навчання кожного учня, проте зворотній зв'язок щодо роботи учнів зазвичай обмежується лише коротким коментарем. Лише частково видно зусилля педагогів диференціювати навчання. Учні лише в одиничних випадках працюють із освітніми цілями, зазвичай не здійснюють самооцінювання та взаємне оцінювання.

Незадовільний рівень

Більшість педагогів не відстежує систематично результати окремих учнів, або ця евіденція обмежується лише оцінками, на основі яких педагога не в стані здійснити оцінку розвитку учня. Учні не надається жоден зворотній зв'язок, крім інформації про оцінку. Навчання не диференціюється. Учні не працюють із цілями та не здійснюють самооцінювання та взаємне оцінювання.

Педагоги у своїй роботі зосереджують увагу на соціальний та особистісний розвиток учнів

Відмінний рівень

Педагоги пропонують учням види роботи, які посилюють їх позитивні самоусвідомлення та самооцінку, психічну підготовленість та стійкість. Проявляють переконання, що кожен учень може досягнути результатів навчання, які будуть відповідати здібностям учня. Використовують навчально-виховні стратегії, які допомагають учням формувати позитивні відносини та вчитися взаємно співпрацювати, шанувати інших, домовлятися, приймати та знаходити компроміси.

Очікуваний рівень

Більшість педагогів пропонує учням види роботи, які посилюють їх позитивні самоусвідомлення та самооцінку, психічну підготовленість та стійкість. Педагоги не проявляють очікування слабких результатів від жодного учня. Більшість педагогів намагається використовувати навчально-виховні стратегії, які допомагають учням формувати позитивні відносини та вчитися взаємно співпрацювати, шанувати інших, домовлятися, приймати та знаходити компроміси.

Рівень, який вимагає покращення

Лише мала частина педагогів намагається пропонувати учням види роботи, які посилюють їх позитивні самоусвідомлення та самооцінку, психічну підготовленість та стійкість. В окремих випадках деякі педагоги дають учням зрозуміти, що не очікують від них добрих результатів. Більшість педагогів не намагається використовувати навчально-виховні стратегії, які допомагають учням формувати позитивні відносини та вчитися взаємно співпрацювати, шанувати інших, домовлятися, приймати та знаходити компроміси.

Незадовільний рівень

Деякі педагоги шкодять у позитивному самоусвідомленні та самооцінці (деяких) учнів. Педагоги дають учням зрозуміти, що не очікують від них добрих результатів, висловлюються негативно перед учнями про інших учнів або висміюють їх. Педагоги не підтримують навиків учнів, які необхідні для формування позитивних відносин та не розвивають здібності учнів вчитися взаємно співпрацювати, шанувати інших, домовлятися, приймати та знаходити компроміси.

Результати навчання учнів

Якісна школа забезпечує кожному учневі максимальний розвиток, який відповідає його можливостям.

Метою наповнення критеріїв в області «результати навчання» є оцінювання якості діяльності школи в одній із найважливіших функцій кожної школи – досягнути того, щоб випускники школи мали такі знання та компетенції, які забезпечуть їхню успішність у подальшій освіті та сприятимуть підвищенню якості життя учнів. Дуже важливо, щоб школа була у змозі систематично з'ясовувати об'єктивну інформацію про якість свого навчання, вміла приймати та на практиці реалізовувати доречні заходи для підвищення якості освіти, яка надається, на індивідуальному, груповому та загальношкільному рівні. Невід'ємною передумовою для якісного навчання у школі є можливість забезпечити, щоб результати навчання відповідали вимогам навчальних програм, які реалізуються, щоб школа своєю діяльністю могла мотивувати учнів на досягнення якнайкращих результатів у відповідності до їхніх можливостей. Школа має прагнути, щоб її учні могли довести свої знання та навички і застосувати їх у подальшому навчанні та практичному житті. Дуже важливим аспектом для наповнення критеріїв у цій області є й систематичне оцінювання успішності випускників у подальшому навчанні та вміння школи адекватно реагувати на цю інформацію.

Школа систематично отримує інформацію про розвиток результатів кожного учня в усіх навчальних областях і реагує на них відповідними педагогічними заходами

Відмінний рівень

Керівництво школи та педагоги регулярно з'ясовують та отримують актуальну інформацію про результати навчання кожного учня та відстежують прогрес навчання учнів. Ця система добре розроблена щодо умов школи та потреб учнів і дозволяє подавати об'єктивну інформацію про результати та прогрес усіх груп учнів. Зі з'ясованими результатами навчання школа цілеспрямовано та довготривало працює і при потребі вміє застосовувати ефективні заходи для покращення результатів навчання учнів. Ефективність застосованих заходів школа регулярно оцінює на усіх рівнях управління педагогічного процесу.

Очікуваний рівень

Керівництво школи та педагоги регулярно отримують актуальну інформацію про результати навчання кожного учня та їхній прогрес у навчанні. Систему зі збору інформації про результати навчання вибирають окремі педагоги, беручи до уваги потреби учнів. Отримана інформація дозволяє школі подавати об'єктивну інформацію про результати та прогрес учнів. Зі з'ясованими результатами навчання школа працює і намагається застосовувати відповідні заходи в залежності від отриманої інформації. Ефективність застосованих заходів школа оцінює.

Рівень, який вимагає покращення

Актуальну інформацію про результати навчання учнів педагоги та керівництво школи з'ясовують навмання, у недостатньому обсязі навчальних цілей і не для кожного учня. Систему зі збору інформації про результати навчання вибирають окремі педагоги відповідно до своїх потреб, прогресу в навчанні учня не приділяється достатня увага. Дані про результати навчання та прогрес учнів не мають достатньої інформаційної цінності. Зі з'ясованими результатами навчання школа працює лише формально і не намагається, на основі отриманої інформації та виходячи із потреб учнів, приймати застосовувати відповідні заходи. Ефективність застосованих заходів школа зазвичай не розглядає.

Незадовільний рівень

Актуальну інформацію про результати та прогрес у навчанні учнів школа не з'ясовує, або ж з'ясовує у недостатньому обсязі, що не дозволяє відстежувати навчальний прогрес учнів. Школа не подає достовірної інформації про результати та прогрес учнів. Немає заходів для

покращення результатів навчання учнів

Результати навчання учнів відповідаються очікуваним результатам відповідно до навчальних програм

Відмінний рівень

Досягнуті результати навчання учнів у *повному* *обсязі* довготривало відповідають результатам, які передбачені навчальними програмами, що реалізуються. Цю відповідність школа систематично перевіряє, вміє підтвердити цю відповідність і під час навчання може її довести. Учням, які не досягають очікуваних результатів навчання, школа надає *ефективну* підтримку з метою досягнення очікуваних результатів.

Очікуваний рівень

Досягнуті результати навчання більшості учнів відповідають результатам, які передбачені навчальними програмами, що реалізуються. Цю відповідність школа перевіряє, вміє підтвердити цю відповідність і під час навчання може її довести. Учням, які не досягають очікуваних результатів навчання, школа створює відповідні умови для досягнення очікуваних результатів.

Рівень, який вимагає покращення

Досягнуті результати навчання більшості учнів у деяких областях не відповідають результатам, які передбачені навчальними програмами, що реалізуються. Цю відповідність школа перевіряє лише навчання та в деяких областях, про результати навчання учнів має лише часткові дані, як може довести. Частині учнів, які не досягають очікуваних результатів навчання, школа не створює відповідні умови для їхнього покращення.

Незадовільний рівень

Досягнуті результати навчання учнів у більшості областях довготривало не відповідають результатам, які передбачені навчальними програмами, що реалізуються. Школа не приділяє уваги чи відповідають результати навчання учнів під час та при завершенні навчання результатам, які передбачені навчальними програмами, що реалізуються. Учням, які не досягають очікуваних результатів навчання, школа не створює умови для їхнього покращення.

Учні школи мотивуються для досягнення добрих результатів, проявляють соціальні та особистісні компетенції й громадянські цінності

Відмінний рівень

Школа має дієву систему підтримки мотивації учнів до навчання і для досягнення успішності в навчанні. Керівництво школи та педагоги у співпраці із соціальними партнерами цілеспрямовано розвивають види роботи, які спрямовані на соціальний, громадянський та особистісний розвиток учнів; учні школи вміють довести отримані під час навчання компетенції. Школа тривалий час активно залучає якнайбільшу кількість учнів до акцій, проектної діяльності та змагань, беручи до уваги їхні індивідуальні передумови, отримані результати регулярно опрацьовує та оцінює.

Очікуваний рівень

Школа приділяє достатню увагу мотивації учнів до навчання і для досягнення успішності в навчанні. Керівництво школи та педагоги активно підтримують соціальний, громадянський та особистісний розвиток учнів; учні школи вміють довести отримані під час навчання компетенції. Школа намагається створити для якнайбільшої кількості учнів сприятливі умови для активного залучення до акцій, проектної діяльності та змагань, беручи до уваги їхні індивідуальні передумови, отримані результати регулярно опрацьовує та оцінює.

Рівень, який вимагає покращення

Школа не приділяє достатньої уваги мотивації учнів до навчання та досягнення успішності в навчанні. Керівництво школи та педагоги підтримують види роботи, які спрямовані на соціальний, громадянський та особистісний розвиток учнів лише навмання і в недостатньому обсязі; більшість учнів школи не може довести отримані під час навчання компетенції. Школа до акцій, проектної діяльності та змагань залучає лише вузьке коло учнів, створенню умов для залучення якнайбільшої кількості учнів до цих видів роботи школа не приділяє необхідної уваги. Отримані результати учнів не опрацьовуються та не оцінюються відповідним чином.

Незадовільний рівень

Школа не приділяє уваги мотивації учнів до навчання та досягнення успішності в навчанні. Керівництво школи та педагоги не підтримують види роботи, які спрямовані на соціальний, громадянський та особистісний розвиток учнів лише навмання і в недостатньому обсязі; учні школи не можуть довести отримані під час навчання компетенції. Школа до акцій, проектної діяльності та змагань залучає лише вузьке коло учнів, школа не приділяє уваги умовам для залучення якнайбільшої кількості учнів до цих видів роботи. Отримані результати учнів не опрацьовуються та не оцінюються.

Школа відстежує та оцінює успішність учнів під час навчання, при завершенні навчання та в подальшому навчанні чи на професійному шляху і активно працює із результатами для підвищення якості навчання

Відмінний рівень

Школа ефективно оцінює успішність учнів під час навчання та при завершенні навчання на усіх рівнях управління педагогічним процесом, вміє доказати процеси та результати цього оцінювання і вміє розробити заходи, які ведуть до підвищення якості процесу оцінювання успішності учнів. Із результатами оцінювання цілеспрямовано працюють педагоги та керівництво школи, їхня діяльність та заходи підвищують якість навчання учнів та знижують неуспішність. Школа має тривалий час діючу систему для з'ясування успішності своїх випускників, отриману інформацію школа вміє ефективно використати для свого подальшого розвитку.

Очікуваний рівень

Школа регулярно оцінює успішність учнів під час навчання та при завершенні навчання, вміє доказати процеси та результати цього оцінювання і вміє розробити заходи, які ведуть до підвищення якості процесу оцінювання успішності учнів. Із результатами оцінювання працюють педагоги та керівництво школи, їхня діяльність та заходи намагаються підвищити якість навчання учнів та знизити неуспішність. Школа доречною формою отримує інформацію про успішність своїх випускників, отриману інформацію школа використовує для свого подальшого розвитку.

Рівень, який вимагає покращення

Школа оцінює успішність учнів під час навчання та при завершенні навчання несистематично та навмання, не вміє в достатньому обсязі доказати процеси та результати цього оцінювання. Заходи, які мають вести до підвищення якості процесу оцінювання успішності учнів, недостатні або мають лише формальний характер. Із результатами оцінювання працюють педагоги та керівництво школи несистематично, їхня діяльність та заходи мають малий потенціал для підвищення якості навчання учнів та зниження неуспішності. Школа лише навмання отримує інформацію про успішність своїх випускників, отриману інформацію школа не використовує відповідним чином для свого подальшого розвитку.

Незадовільний рівень

Школа не займається оцінюванням успішності учнів під час навчання та при завершенні навчання, або ж не вміє доказати процеси та результати цього оцінювання. Не розроблені заходи, які мають вести до підвищення якості процесу оцінювання успішності учнів. Школа не отримує інформацію про успішність своїх випускників.

Підтримка учнів у навчанні (рівні можливості)

Якісна школа відстежує прогрес в навчанні усіх учнів та цілеспрямовано підтримує тих, хто потребує спеціальної підтримки.

Змістом критеріїв цієї області є забезпечення справедливості при прийомі учнів на навчання і під час навчання. Із цим пов'язано надання індивідуальної підтримки для розвитку когнітивних і соціальних навиків усім учням, які їх потребують, та забезпечення приятного та дружнього середовища. Проте для реалізації справедливої освіти необхідно наповнити критерії і в інших областях: головним є регулярне відстеження результатів кожного учня та надання регулярного зворотнього зв'язку і мотивуючий підхід педагогів, який демонструє високі очікування від усіх учнів.

Школа створює кожному учневі та його сім'ї рівні можливості для навчання, незважаючи на стать, вік, етнічну приналежність, культуру, рідну мову, віросповідання, сімейне середовище, економічний статус або потребу у механізмах підтримки

Відмінний рівень

При прийомі учнів школа респектує рівний доступ до навчання із максимальною доброзичливістю до усіх заявників. При винесенні рішення про прийом та перехід школа не надає перевагу учням із кращими когнітивними здібностями або специфічною обдарованістю, із кращим сімейним підґрунтям або учням без спеціальних освітніх потреб. Не розділяє учнів на довготривалий термін до класів із різним курикулом (за винятком класів, які створені за § 16, ст. 9 освітнього закону) і у всіх класах навчання має однакову якість. За винятком оплати за матеріали одноразового використання (напр., робочі зошити) школа не вимагає оплати за освіту, яка надається у відповідності до ШНП.

Очікуваний рівень

При прийомі учнів школа респектує правові вимоги. Якщо школа створює селектовані класи (напр., які розвивають якусь зацікавленість або талант), на предметах, які мають у звичайних та селектованих класах однакову дотацію, школа здійснює навчання у всіх класах за однаковим курикулом та рівної якості. За винятком оплати за матеріали одноразового використання (напр., робочі зошити) школа не вимагає оплати за освіту, яка надається у відповідності до ШНП, тобто не приймає оплату за надстандартні освітні послуги у селектованих класах.

Рівень, який вимагає покращення

При прийомі учнів школа надає перевагу учням із кращими когнітивними здібностями і/або кращим сімейним підґрунтям, і/або учням без спеціальних освітніх потреб. Школа розділяє учнів на довготривалий термін до класів, причому у деяких класах освіта надається нижчої якості. Школа приймає оплату за надстандартні освітні послуги, які надаються за ШНП (напр., у селектованих класах, які розвивають зацікавленість або талант).

Незадовільний рівень

Škola nepřijímá žáky, se kterými by mohla mít problémy (žáky s postižením, sociálním znevýhodněním apod.) nebo těmto žákům poskytuje prokazatelně vzdělávání nižší kvality než žákům bez speciálních vzdělávacích potřeb. Škola přijímá úplatu za vzdělávací služby poskytované dle ŠVP.

При не приймає учнів, із якими би могли виникнути проблеми (учні із інвалідністю, соціально незахищені тощо) або цим учням надає освіту нижчої якості, ніж учням без спеціальних освітніх потреб. Школа приймає оплату за освітні послуги, які надаються за ШНП.

Школа надає дієву підтримку усім учням із потребою в механізмах підтримки

Відмінний рівень

Школа систематично ідентифікує індивідуальні потреби учнів під час навчання, при потребі співпрацює із фаховими інституціями. Школа має власну стратегію праці з учнями, які потребують механізми підтримки, школа наповнює цю стратегію та оцінює її ефективність. Школа надає специфічну підтримку усім учням, які її потребують. Школа систематично евідує результати та прогрес учнів, які потребують механізми підтримки, та груп учнів зі специфічними² освітніми потребами та піклується про те, щоб вони досягали максимального прогресу в навчанні. Там, де це доречно з позиції інтересів учня, педагоги запрошують до процесу оцінювання та планування навчання інших колег та фахівців.

Очікуваний рівень

Школа ідентифікує індивідуальні потреби учнів під час навчання, при потребі співпрацює із фаховими інституціями. Школа має власну стратегію праці з учнями, які потребують механізми підтримки, і наповнює цю стратегію. Школа надає специфічну підтримку більшості учнів, які її потребують. Школа відстежує результати учнів, які потребують механізми підтримки.

Рівень, який вимагає покращення

Школа має труднощі з ідентифікацією індивідуальних потреб учнів під час навчання, співпраця із фаховими інституціями недостатня. Стратегія праці з учнями, які потребують механізми підтримки, є швидше формальною і не вміє її наповнювати на практиці. Школа має проблеми із забезпеченням специфічної підтримки усім учням, які її потребують. Школа відстежує результати учнів, які потребують механізми підтримки, швидше навчання.

Незадовільний рівень

Школа немає жодної системи ідентифікації індивідуальних потреб учнів під час навчання і немає розробленої власної стратегії роботи з учнями, які потребують механізми підтримки, не співпрацює в цьому напрямку із фахівцями чи фаховими інституціями. Учням із індивідуальними потребами не надається специфічна підтримка і їхні результати не відстежуються.

Школа приділяє належну увагу особистісному розвитку учнів, розвиває у них відкритість, толерантність та повагу щодо іншості і турбується про те, щоб жоден учень не був вилученим із колективу

Відмінний рівень

Педагоги школи ставляться до кожного учня з повагою, формують для кожного учня рівні можливості для його залучення до колективу решти учнів. Педагоги своєю поведінкою підтримують розвиток спільноти, яка навчається, де кожен учень відчуває, що його приймають та підтримують під час розвитку його потенціалу. Педагоги усвідомлюють свої власні переконання, цінності, досвід та упередження і їхній вплив на комунікацію із учнями та їхніми сім'ями та на весь педагогічний процес. У комунікації із учнями, *їхніми батьками* і при пропозиції видів роботи для учнів педагоги уникають стереотипізації (напр., на основі статі, етносу, національності, віросповідання тощо). Педагоги пристосовують середовище класу та навчальної діяльності так, щоб у них могли бути задіяні й учні, які потребують механізми підтримки. У шкільній спільноті працюють із різноманітністю як із важливим елементом при плануванні та реалізації навчання учнів. У навчанні використовують джерела, які відображають етнічну, соціокультурну та іншу різноманітність учнів та батьків, які представлені у класі або школі. Школа систематично використовує інструменти, які

² Специфічні освітні потреби передбачають надання механізмів підтримки не лише дітям та учням, студентам зі спеціальними освітніми потребами, але й талановитим та обдарованим дітям та учням, студентам. Таке формулювання було внесено до останньої редакції освітнього закону Чехії. – ред.

спрямовані на взаємопізнання та посилення соціальних і персональних навиків. Школа залучає усіх учнів до шкільних акцій та видів роботи і при потребі надає учням особливу підтримку, яка дозволяє залучення.

Очікуваний рівень

Педагоги школи ставляться до кожного учня з повагою, намагаються сформувати для кожного учня рівні можливості для його залучення до колективу решти учнів. Педагоги своєю поведінкою намагаються підтримувати розвиток спільноти, яка навчається, де кожен учень відчуває, що його приймають та підтримують під час розвитку його потенціалу. У комунікації із учнями, *їхніми батьками* і при пропозиції видів роботи для учнів педагоги уникають стереотипізації (напр., на основі статі, етносу, національності, віросповідання тощо). Педагоги намагаються пристосовувати середовище класу та навчальної діяльності так, щоб у низці цих видів роботи у них могли бути задіяні й учні, які потребують механізми підтримки. Школа використовує інструменти, які спрямовані на взаємопізнання та посилення соціальних і персональних навиків. Школа намагається, щоб більшість шкільних акцій та видів роботи були доступні усім учням.

Рівень, який вимагає покращення

Педагоги школи не завжди ставляться до учнів з повагою, не вміють сформувати усім учням рівні можливості для їхнього залучення до колективу решти учнів. Педагоги своєю поведінкою не підтримують розвиток спільноти, яка навчається, де кожен учень відчуває, що його приймають та підтримують під час розвитку його потенціалу. У комунікації із учнями, *їхніми батьками* і при пропозиції видів роботи для учнів педагоги не завжди уникають стереотипізації (напр., на основі статі, етносу, національності, віросповідання тощо). Середовище класу та навчальної діяльності не достатньо пристосовані, щоб у них могли бути задіяні й учні, які потребують механізми підтримки. Школа не намагається, щоб більшість шкільних акцій та видів роботи були доступні усім учням.

Незадовільний рівень

Педагоги школи не ставляться до учнів з повагою, не вміють сформувати усім учням рівні можливості для їхнього залучення до колективу решти учнів. Педагоги своєю поведінкою не підтримують розвиток спільноти, яка навчається, де кожен учень відчуває, що його приймають та підтримують під час розвитку його потенціалу. У комунікації із учнями застосовують підхід, який шкодить ставленню учнів до навчання (висміювання, іронія, невихованість, агресія, маніпуляція, малий простір та ін.). До деяких груп учнів ставляться стереотипно, свої стереотипні переконання педагоги не вміють рефлексувати. Не вміють середовище класу та навчальної діяльності пристосувати так, щоб у них могли бути задіяні й учні, які потребують механізми підтримки. Школа не намагається, щоб більшість шкільних акцій та видів роботи були доступні усім учням.

Характеристика середовища, в якому працює школа

Якісна освіта вимагає відповідні матеріальні та фінансові умови. Справедливе оцінювання відображає умови, на які школа не може вплинути.

- Характеристика регіону – демографічна та соціально-економічна, привабливість регіону та наявність якісних педагогів
- Матеріальні умови
- Фінансові умови
- Склад учнів школи

Інформація про середовище, у якому працює школа, немає статусу критеріїв оцінювання школи. У результатах інспекційної діяльності слугує лише для опису конкретного середовища у контексті, в якому школа працює. Проте це дозволяє порівняти школу зі статистичними характеристиками однакових індикаторів з усього переліку шкіл у Чехії та є важливим сигналом для засновників при прийнятті ними рішень про наповнення передумов для якісної освіти у даній школі.